

Neşe

Manuel Vilas

Çeviren: İdil Dündar

Editör: Özge İpek Esen

Son Okuma: Beyza Köse

Sayfa Tasarımı: Didem Kestek

Kapak: Yusuf Efe Temiztürk

Orijinal Adı: *Alegria*

Copyright © Manuel Vilas, 2019

Türkiye'de yayın hakları Kalem Ajans ve Casanovas & Lynch Literary Agency aracılığıyla Bilgi Yayınevi'ne aittir.

ISBN: 978-975-22-1353-1

1. Basım

Şubat 2025

BİLGİ YAYINEVİ • 8876

Meşrutiyet Cd., No: 46/A, Yenışehir 06420 / ANKARA

Tlf.: (0-312) 434 49 98/ 434 49 99/ 431 81 22 • Faks: (0-312) 431 77 58

www.bilgiyayinevi.com.tr • info@bilgiyayinevi.com.tr

Sertifika No: 15033

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Ltd. Şti.

Başkent Organize Sanayi Bölgesi, 22. Cd., No: 6

Malıköy, Temelli/Ankara Tlf.: (0-312) 640 16 23

Sertifika No: 48083

Bu kitabın tüm yayın hakları Bilgi Yayınevi'ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın kitaptan alıntı yapılamaz, tümü veya belli bir bölümü kopyalanamaz, çoğaltılamaz, yayımlanamaz, dağıtılamaz.

Manuel Vilas

NEŞE

İspanyolcadan Çeviren: İdil Dündar

BİLGİ YAYINEVİ

*Acıdan geçerek neşeye vardım.
Acıdan geçerek ruhun varlığını öğrendim.
Acıdan geçerek, o kederli krallığımda,
gizemli bir güneş doğuyordu.*

JOSÉ HIERRO

1

Sevdiğimiz ve kaybettiğimiz, çok sevdiğimiz, günün birinde elimizden alınacağını bilmeden sevdiğimiz her şey, kaybının ardından ve doğaüstü bir güçle ısrar etse de, acımasızca ve kararlılıkla mahvımızı amaçlasa da, bizi yıkamayan her şey er ya da geç neşeye dönüşür.

İnsan ruhunun yeryüzüne inmemiş olması gerekirdi.

Yükseklerde, göksel uçurumlarda, yıldızlarda, uzayın derinliklerinde kalması gerekirdi. Zamandan uzak kalmış olması gerekirdi; insan ruhu insansız olsaydı daha iyiydi, zira ruh güneş altında yaşlanır, erir, çöker ve tek bir zaman oluşturan geçmiş, şimdi ve gelecek üzerine saçılan milyonlarca soruda tutuşur, her birimizin şahsi zamanı da odur; sevginin kalıcı bir arzu olduğu, ulaşılmadığı, bize hayatın güzelliğini duyurup sonra da uzaklaştığı bir zaman.

Uzaklaşır.

Geride güçlü, acı ve incelikli bir sessizlik bırakır.

İnsanlar, sorulara dönüşmeden önce milyonlarca soruydular. Milyonlarca beden, milyonlarca baba, anne, çocuk.

Ve yalnız, buz kesmiş halde kaldık.

İnsan ruhu biziz, sevgiyi arayan, hepsi her gün sevmeyi arayan, her gün neşenin gelişini bekleyen hepimiz; zaten başka ne bekleyebilirdik ki.

Hayatta bir düzen ve anlam olmasını hepimiz ne kadar çok isterdik ama sadece zaman ve kaçamak vedalar var, şu anda hissettiğim sonsuz sevgi de o vedalarda yaşıyor.

Bu benim kaosum, bu benim düzensizliğim.

Buradayım, kimsesizim ve neşenin gücünü hissediyorum ama aynı zamanda içimdeki hayata belirsiz bir öfke de duyuyorum.

Tıpkı bütün insanlar gibi.

Zira hepimiz aynıyız.

Bu açlık çeken neşede, biriktirmeyi başardığımız bütün hayat bilinci yatıyor.

2018'in başlarında bir roman yayımladım, hayat hikâyemi anlattığım bir romandı ve bir dipsiz boşluğa dönüştü.

O kitapta ailemin hikâyesi yer alıyordu.

Bach ve Wagner, yani babam ve annem.

Ailemi müzikli bir kitaba soktum ve hayatımda yaptığım en güzel şeydi bu.

“Sen deli misin?” dedi bir sürü kişi.

Hayır, sadece sevgi, diye yanıt verdim. Sadece sevgi, ihtiyaç ve heyecan. Ailenizden bahsettiğinizde o aile hayata döner. Babam, annem ve eskiden olduğumuz şey hakkında yazarsam, dün geri dönüyordu; bu çok güçlü ve iyiydi. Hepsı buydu, yaptığım şey buydu.

Şu anda Barselona’da bir oteldeyim.

Şu anda yaptığım gibi bir tükenmez kalemle deftere yazmaya geri döneceğimi hiç düşünmemiştim. Önümde bilgisayar var ama artık işime yaramıyor.

Bu otelde üç kez oda değiştirdim. Birincisini beğenmedim çünkü çok sıcaktı ve manzarası da felaketti. İkinci odayı verdiklerinde orada dinlenebileceğimi düşündüm: O rahatlama, o dinginlik bulma ihtiyacı, bir sinir ve geliş gidişlere sarmalanmaktan kurtulma ihtiyacı.

Gelgelelim istediğim gibi olmadığını fark ettiğimde bir süredir yatakta yatıyordum. Oda Barselona’nın en büyük arterlerinden biri olan Avenida de Diagonal’e bakıyordu ve sokaktan aşırı gürültü yükseliyordu. Aşırdan sonra cehennemî ölçeğe dönüştü. Tanımadığım insanların, şehirde arabalarıyla, motorlarıyla veya sohbetleriyle dolaşan yüzlerce erkek ve kadının ürettiği gürültüydü. Gürültü bir düşmana dönüşüyordu. Gerilmeye başladım. Aptal kafam... O ilk olumlu izlenimden güç alıp bavulu açmıştım. Orada, masanın üstünde açık duran bavulumu görüyordum. Her şeyi içine sokmanın ne kadar zamanımı alacağını hesapladım.

Eşyalarımı sanki bedensiz birer ruhmuş gibi görüyorum. Siyah kazaklarım, bilgisayarım, ajandam, kişisel bakım çantam. Ba-

bamın kullandığı eşyalara, benim değil de onun eşyalarına benziyorlar.

Barselona'da 1 Temmuz'du. Bütün şehre çöken nemi hissettim. Beni küçük düşüren bir şekilde terleten o neme alışamazdım. Hayatım ve sıcak, geçmişimin bir noktasında bütünleşti. Ölüp de artık sıcaklamadığımda hiçliğe ulaşacağım. Hiçlik İspanyol sığağını, her zaman bütün İspanyol şehirlerinde olan sığağı artık hissetmemektir: Nemli veya kuru sıcak, ama sıcak.

Sıcak ve hayat benim için hep aynı anlama geldi.

Elli beş yaşındayım ve birkaç gün içinde elli altıya gireceğim. O yaşa inanmıyorum. İnansaydım, mutlak gerçekliğini kabullenseydim ölümü düşünmem gerekirdi. Ölüm bütün düşüncelerinizi kapladığında yaşamak mümkün değil, o kadar güçlü bir şekilde yaydığımız başka hiçbir şey olmadığında bile değil. Orada, kalbinizde. Kimse kendi ölümünü sevmek istemedi, kimse onunla konuşmak istemiyor ama ben istiyorum, zira o bana ait.

Aynada kendime baktım. Erkeklerin yaşlanması hep kamufle ediliyor, gizleniyor. Toplum erkeklerin yaşlanmasına ılımlı yaklaşıyor, lakin kadınlarınkine karşı amansız.

Resepsiyonu arayıp bir kez daha odamı değiştirmelerini istedim. Biri bana yardıma geldi. Aşağıda dedikodumun yapıldığını düşündüm.

“Gerzeğe katlanma sırası sende.”

“Hayır, daha geçen hafta başka bir deliyle uğraştım ben; hem de bundan çok daha kötüydü, çünkü evliydi ve karısı da onu destekliyordu. En azından bu yalnız.”

Bu diyalogu hayal ettim ama hiç de rahatsız olmadım, tam tersine hürmet hissettim, resepsiyon görevlileri düşüncelerini ve eleştirilerini bana adamıştı. Her şey hayattır ve her şey hayata hizmet eder. Her şeyde hayata bir saygı duruşu vardır.

Ben o saygı duruşunu güneşin altında yer kaplayan her şeyde seyredebildim.

Ertesi gün odamın bir kez daha değiştirilmesini istedim. Ve hayatın inatçıları, ideal olana ulaşmadan vazgeçmeyenleri ödüllendirdiğine tanık oldum. Azim sizi delirtebilir.

Belki de benden bıktıklarından, otelin en yüksek ve muhtemelen en iyi katı olan 15. katta muhteşem bir oda verdiler. Mükemmel bir odaydı: Büyük, aydınlık, binanın tepesinde. Uzaktan deniz görünüyordu. Duşta da Barselona'yı başka bir açıdan seyreden bir pencere vardı.

Kendimi şehrin sahibi gibi hissettim.

Şehir ayaklarımın dibinde uzanıyordu.

Klimayı açtım ve her şey kusursuzdu.

O zaman Barselona'ya ilk kez geldiğim zamanı hatırladım. 1980 yılıydı. O zamanki kız arkadaşımın akrabaları burada yaşıyordu, onların evinde kalmıştık; bir teyzesi bize şehri gezdirmişti. O ilişki yürümedi. Şimdi otuz sekiz yıl sonra onu hatırlıyorum. Solup gitmiş ve geriye sadece hafızası iyi olan bir adamın canlandırdığı bu hatıra kalmış bir aşk. Zaman bize ne yapıyor? Ama olduğum o kişi, otuz sekiz yıl önce kız arkadaşıyla Barselona'ya gelen o kişi bedenimde, etimde gömülü.

Bu otelin 15. katındaki odam kutsal bir yere benziyor, onu ruha dönüştüren benim.

Yavaş yavaş akşam çöküyor.

Arada bir camdan dışarı bakıyorum: Barselona orada, bu yaz akşamında mavi tonlarıyla dolu, yüzlerce sokağıyla, elli yaş üstü insanların vefat etmiş sevdikleriyle sürdürdüğü o kalıcı sohbet, canlılarla konuşan ölüleriyle orada.

Birazdan bir kitap kulübüyle birlikte akşam yemeği yiyeceğim. Romanımı, ikinizden bahsettiğim bir kitabı okudular: Senden bahsediyorum anne ve senden baba, zira siz ikiniz ve ikinizin hayaleti sahip olduğum tek şey ve bir krallığım var, belki anlaşılmaz bir krallık, bir güzellik krallığı.

Güzelliğe dönüştünüz ve ben de o mucizeye katıldım. Hayata bundan daha fazla minnettar olmam mümkün değil, zira siz artık güzellik ve neşesiniz.

2

Okurlarla buluşmaya gitmek beni çok mutlu eder (ayrıca korkutur da). Tipimi gördüklerinde hayal kırıklığına uğrayacaklarını düşünürüm. Ve onları hayal kırıklığına uğrattığım için çok üzülürüm. Başka bir insanı hayal kırıklığına uğratmak o kadar üzücü ki. Belki de bu yüzden çok sayıda yazar yok olmayı seçiyordur. Sadece yazarlar da değil, herhangi biri hayal kırıklığına uğratmaktansa yok olmayı tercih edebilir.

Kitabevine giriyorum, bir sürü insan beni karşılamaya geliyor. Lakin özel biri var. İlk başta tanımiyorum. Bana sanki tanışıyor-muşuz gibi bakıyor ama kim olduğunu bilmiyorum. Belki de bir ihtimali hissediyorum.

O ihtimallerden, hayatın o sıcak rastlantılarından hep korkmuşumdur.

Sadece iki kelimeyle jetonum düşüyor.

Onu otuz beş yıldır görmüyordum. Güzelliği sonsuza kadar uzaklaşmış. Geçmişin tekrar ortaya çıkması her zaman yıkıcıdır ve sinir sisteminizi paramparça eder. Gelgelelim, hafızam onun anısını yozlaştırmadan, aşındırmadan saklamış.

Benzersiz bir şefkat hissediyorum.

Düşüncelerimdeki şeyi onun şimdiki yüzünden çıkarmaya çalışıyorum. Sanırım o da bunun farkına varıyor. Ona hep hayran olduğumu itiraf ediyorum. Aklıma bunu söylemek geldi: Ona hayrandım. Mümkün olan en iyi fiil olduğunu düşünüyorum.

O, romanımın onu ağlattığını, babamları hatırladığını, kitapta mükemmel bir şekilde yansıtıldıklarını söylüyor.

“Onlar senin annenle baban, o ikisini çok iyi hatırlıyorum” dedi.

Ben de onun annesiyle babasını çok iyi hatırlıyordum, zira benim babamlarla arkadaşlıklar; o arkadaşlığı da hatırlıyorum, gü-

lüşlerini, küçük restoranlardaki akşam yemeklerini, şakalarını, hayallerini, neşeyi hatırlıyorum.

Tüm bunlardan geriye onunla ben kaldık.

Annemle babamı kitapta bu kadar iyi resmedebilmeyi başardığım için mutlu olmam gerektiğini söylüyor. Onun Barselona'daki ailesini sormaya cesaret edemiyorum. O önce davranıyor ve bizi evinde misafir eden teyzesinin öldüğünü söylüyor, ama "belki hatırlamıyoursundur, uzun zaman geçti, sen de bir sürü insanla tanışmışsındır, nasıl olup da beni hatırladığına bile şaşırıdım" diye ekliyor.

Otele dönerken onu düşünüyorum.

Evlendi mi veya çocukları var mı diye bile sormadım. Sanırım o soruyu sormaktan korkuyordum. O sorudan nasıl korkulmaz ki. Başka sohbetlere daldım ve yemekten çıkarken onu uzaktan gördüm, veda etmek istemedim. Sanki onu çıktığı karanlık kuyuya aynen iade ediyormuşum gibi.

Ona benzemiyordu.

O halde kimdi?

Otelin 15. katındaki odama girdim. Klimayı açık bırakmıştım, oda oldukça soğuktu, ama çok hoş bir histi.

Kafamdan çıkaramıyorum. Kesin bir veda etseydim olurdu, tekrar görüşmeyeceğimizden neredeyse eminim. 1978 ve 1979'da birlikte kayağa giderdik. Onun çok modern bir kayak takımı vardı. Kırk yıl sonra kayaklarının, bağlama parçalarının ve botlarının markasını hatırladığımı söylemeye cesaret edemedim. Kayakları Rossignol ST 650'ydi, bağlama parçaları Look Nevada ve botları da Nordica'ydı. Bu anı ve marka bolluğunu ona itiraf etmeye cesaret edemedim, belki de daha ciddi ve derin bir anıyı gizliyorlardı: Barselona'yı ilk kez onunla ve burada oturan ve artık ölmüş olan teyzesiyle birlikte gezdiğimi. Hangi sene öldüğünü sormadım.

Birlikte uyumamıza izin vermemişti: O teyzesiyle uyumuştum, ben de başka bir odada yalnız uyumuştum.

Şimdi, otuz sekiz yıl sonra, o kararda büyük bir bilgelik olduğunu düşünüyorum. Onun sayesinde bu gece huzurlu bir şekilde uyumaya çalışabilirim.